

SAYI IV (2018)

J. M. SESTIER, *Antikçağ'da Korsanlık*. Ankara 2017.
Doğu Batı Yayınları, 234 sayfa. Çev. O. Adanır.
ISBN: 9789752410817

Yaşar İsmet DEMİRÖZ

Libri: *Kitap Tanıtımı, Eleştiri ve Çeviri Dergisi*'nde bulunan içeriklerin tümü kullanıcılara açık, serbestçe/ücretsiz "açık erişimli" bir dergidir. Kullanıcılar, yayıncıdan ve yazar(lar)dan izin almaksızın, dergideki kitap tanıtımlarını, eleştirileri ve çevirileri tam metin olarak okuyabilir, indirebilir, dağıtabilir, çıktısını alabilir ve kaynak göstererek bağlantı verebilir.

Libri, uluslararası hakemli elektronik (online) bir dergi olup değerlendirme süreci biten kitap tanıtımları, eleştiriler ve çeviriler derginin web sitesinde (libridergi.org) yıl boyunca ilgili sayının içinde (Sayı III: Ocak-Aralık 2018) yayımlanır. Aralık ayı sonunda ilgili yıla ait sayı tamamlanır. Dergide yayımlanan eserlerin sorumluluğu yazarlarına aittir.

Atıf Düzeni: Y. İ. Demiröz, *Antikçağ'da Korsanlık*. Yazar: J. M. Sestier, *Libri* IV (2018) 39-43. DOI: 10.20480/lbr.2018008

Geliş Tarihi: 08.01.2018 | Kabul Tarihi: 18.01.2018
Elektronik Yayın Tarihi: 25.01.2018

Editörya: Phaselis Research Project
www.libridergi.org

J. M. SESTIER, *Antikçağ'da Korsanlık*. Ankara 2017. Doğu Batı Yayınları, 234 sayfa. Çev. O. Adanır. ISBN: 9789752410817

Yaşar İsmet DEMİRÖZ*

Fransız tarihçi olan J. M. Sestier tarafından 1880 yılında *La Piraterie Dans L'antiquite* adıyla yazılmış olan kitap *Antikçağ'da Korsanlık* adıyla Oğuz Adanır tarafından Türkçeye çevrilerek Doğu Batı Yayınları tarafından Ekim 2017'de bastırılmıştır. Kitap *İçindekiler*, *Çevirmenin Önsözü*, *Giriş*, kısımlarının ardından sırayla numaralandırılmış 29 bölüm ve *Dizinden* oluşmaktadır. Kitapta aktarılan bilgiler 8 harita, 2 plan, 2 tablo, 45 fotoğraf ve 10 kronoloji tablosu ile desteklenmektedir. Yazar, *Giriş* (13-17) kısmında Antikçağda korsanlığın da denizcilik gibi insanlar tarafından nasıl doğal bir meslek olarak kabul edildiğine ve kitabında işleyeceği dönemden kısa kesitlere değinmiştir.

Antikçağ Korsanlığı Hakkında Genel Düşünceler İkel Uygarlık – Denizciliğin Kökeni (19-24) ve *İkel Sosyal Devlet – Kaçırımlar ve Evlilik* (24-28) adlı iki alt başlık içeren *I. Bölüm*'de (19-28) insanoğlunun tarih boyunca gereksinimlerini karşılamak için verdiği uğraşlardan ve bu gereksinimleri karşılamak için denizcilik gibi korsanlığı da nasıl bir mesleğe dönüştürdüğünden bahsedilmektedir. Mitolojik ve tarihi kaynaklarda geçen kadın kaçırma ve korsanlık olaylarına da bu bölümde değinilmektedir. *Bacchus Efsanesi* (29-31), *Argonotlar* (31-34) ve *Homeros'un Kahramanları* (34-35) adlı üç alt başlık içeren *II. Bölüm*'de (29-35) Dionysos ve Argonotların korsanlarla olan maceralarına değinilmekte ve Homeros'un eserlerinde bulunan korsanlığa ait izler okuyucuya sunulmaktadır.

Karyalılar ve Fenikeliler başlığını taşıyan *III. Bölüm*'de (36-43) Karyalıların

* MA., Akdeniz Üniversitesi, Akdeniz Uygarlıkları Araştırma Enstitüsü, Akdeniz Eskiçağ Araştırmaları Anabilim Dalı, Antalya. yasar@eontours.com | 0000-0001-6611-9379

hâkimiyet kurduğu kıyılar ile dar ve yeterli kaynaklardan yoksun bir kıyı şeridinde yerleşen ve korku nedir bilmeyen denizci Fenikelilerin denizcilik alanında eriştikleri başarılarla değinilmektedir. *Korsanlığı İlk Engelleme Girişimi Girit – Kral Minos – Rodos* başlıklı *IV. Bölüm'*de (44-47) bilinen ilk donanmaya sahip olan Girit Kralı Minos'un geliştirmekte olduğu ilk deniz uygarlığını korumak amacıyla güvenli bir deniz oluşturmaya çalışmasından ve korsanlıklarıyla tehdit salan Karyalılar, Pelasglar, Lelegler ve Attikalılara karşı izlediği politikadan bahsedilmektedir.

Yunan Korsanları adlı *V. Bölüm'*de (48-51) denizciliği, halkları birbirine bağlayacak bir araç yerine yağma yoluyla zenginleşmeyi sağlayan bir araç olarak gören Yunanlıların korsanlığa bakışları irdelenmekte ve iki körfeziyle önemli bir deniz ticaret merkezi olan Korinthos'un korsanlara karşı izlediği politikaya dair bilgiler bulunmaktadır. *Samos Adası – Tiran Polycrates – Tüccar Koleos* başlığını taşıyan *VI. Bölüm'*de (52-58) Samos'ta kontrolü ele geçirecek hüküm sürdüğü sürede Anadolu kıyılarına korku salan tiran Polykrates ve onun icraatları anlatılmaktadır. Aynı zamanda Kolaios adlı Samoslu bir tüccarın denizlerde başından geçenler de bölümde aktarılmaktadır. Yazar, *Yunan Korsanlığı – Salamis – Egina* başlıklı *VII. Bölüm'*de (59-69) Atina ile Megaralılar arasında Salamis adasının hâkimiyetini ele geçirmek için vuku bulan çarpışmalar ve Atina ile Aegina arasındaki uzun süreli çekişmelerden bahsetmektedir.

Med Savaşları Döneminde Doğu Dünyası başlığını taşıyan *VIII. Bölüm'*de (70-83) Lydia'nın son kralı olan Kroisos'tan Marathon Savaşı'na kadar geçen dönemde Persler ile Yunanlar arasındaki politik ilişkiler ve siyasi tarih kısaca anlatılmıştır. *IX. Bölüm* (83-89) *Med Savaşları Sonrasında Yunanistan* başlığını taşımakta ve Kimon'un önderliğindeki Attika-Delos Birliği'nin Atina Deniz İmparatorluğu'na nasıl dönüştüğünü konu edinmektedir. Yazar, Birer korsanlık faaliyeti gibi görünen Atina'nın önceki seferlerinin filosu ile büyük bir deniz gücüne dönüştükten sonra birer deniz savaşına dönüşümüne de dikkat çekmektedir. *X. Bölüm* (90-94) iki alt başlıktan oluşmaktadır: ilk alt başlık *Atina Egemenliği Altındaki Denizler*, ikinci alt başlıkta *Atina Deniz Örgütlenmesi* olarak isimlendirilmiştir. Birinci alt başlıkta Atina'nı hâkimiyet kurduğu denizler üzerindeki politikası; ikinci alt başlıkta ise donanmanın örgütlenişi; mürettebat temini, askerler ve diğer ihtiyaçlar için yapılan harcamaların nasıl finanse edildiği anlatılmaktadır.

II. Philip ve Büyük İskender Döneminde Korsanlık başlıklı *XI. Bölüm'*de (95-98) II. Philippos'un deniz gücünü oluşturması, Büyük İskender'in doğu seferi esnasındaki denizcilik politikası ve korsanlığa karşı tutumu konu edilmiştir. *XII. Bölüm* (99-107) *Kartacalılar - Romalılarla Gerçekleştirilen İttifak Anlaşmaları – Sicilya – Siraküza Kökenli Messina Silahşörları* adını taşımaktadır. Bu bölümde Kartacalılar ile Romalıların anlaşmalarla oluşturdukları güç dengesi ve her birinin fırsat buldukça bu dengeyi lehlerine değiştirmek için giriştikleri eylemler konu edilmiştir. *Etrüskler – Liguryalılar* başlıklı *XIII. Bölüm'*de (108-112) şiddet ve yağmaya meyilli olan Etrüskler ile geçimlerini balıkçılık, ticaret ve korsanlıkla sağlayan ve Kuzey İtalya'da yaşayan Liguryalılar konu edilmiştir.

Roma ve Korsanlık (113-120) başlıklı *XIV. Bölüm'*de Kartaca ile mücadele içinde olan Roma'nın denizde hâkimiyetin önemini anlaması ile gemi yapımına hız vermesi, korsanlığa varan seferleri ve iki güç arasındaki Birinci Pön Savaşları konu edilmektedir. *Roma'nın Korsanlarla Yaptığı Savaşlar – İllirya – Kraliçe Teuta – Pharoslu Demetrius – Kral Gentius* başlıklı *XV. Bölüm'*de (121-128) Roma'nın Korsanlara karşı gerçekleştirdiği ilk sefer olan ve Romalıların üstünlüğü ile sonuçlanan İllirya Savaşı'nın aşamaları ve Kuzey Adriyatik'te huzurun nasıl sağlandığı anlatılmaktadır.

XVI. Bölüm (129-133) iki alt başlıktan oluşmaktadır: *1. Etolyalılar ve Yunan Haydutları*, *2. Balear Adalarının Fethi*. Birinci alt başlıkta Aetolialı korsanların Adriyatik Denizi'nde sebep oldukları problemlere ve Roma'nın Aetolialılara karşı tutumuna değinilmiştir. İkinci alt başlıkta ise Kartaca'nın gücünü kaybetmesi ile korsanlara dönüşen Balear Adaları halkının Roma tarafından nasıl dize getirildiği konu edilmiştir. *Mithridates ve Korsanlar* (134-139) başlıklı *XVII. Bölüm'*de Romanın en inatçı düşmanı olan Mihridates'in Roma'ya karşı gerek kara ve gerekse deniz seferleri kısaca anlatılmakta ve Mithridates'in Romalılara karşı deniz seferlerinde korsanlar ile işbirliğine değinilmektedir.

XVII. Bölüm (140-144) *Korsanların Gücü – Caesar'ın Tutsaklığı* başlığını taşımaktadır. Bu bölümde kendi iç karışıklıklarıyla bunalmış ve donanmasını ihmal etmesi sonucunda artık Akdeniz'e '*Mare Nostrum*' diyemeyen Roma'nın durumuna, denizlerdeki korsan sayısının artışına ve korsanların yağma ya da adam kaçırmaya gibi eylemlerine Caesar'ın kaçırılması örneği verilerek değinilmiştir. *Publius Servilius Isauricus'un Korsanlara Karşı Yürüttüğü Seferler* (145-147) başlıklı *XIX. Bölüm'*de denizlerdeki korsan problemleri çözmek ve deniz-

leri korsanlardan arındırmak amacıyla Roma senatosu tarafından görevlendirilen Publius Servilius'un Doğu Likya, Kilikya ve İsaüriya'daki seferleri ve korsan başı Zeniketes'e karşı zaferi anlatılmaktadır.

Giritli Korsanlar – Antonius ve Metellus Komutasında Gerçekleştirilen Seferler (148-152) adlı XX. Bölüm Publius Servilius Isauricus'un seferinden sonra Asya kıyısındaki barınaklarını kaybettikten sonra Girit'e yelken açan korsanların faaliyetlerini ve bunu engellemeye çalışan Roma'nın politikasını içermektedir. *Korsanların Kahramanlıkları – Şatafatlı Yaşamları ve Küstahlıkları* başlıklı XXI. Bölüm'de (153-156) Afrika ve Sicilya buğdayına muhtaç olan Roma'nın (korsanların verdikleri zararlar, insan kaçırma vakaları ve tapınak yağmaları gibi nedenlerle) güç kaybetmesi ve ticaret yapamayacak hale gelmesi sebebiyle hayat pahalılığın son raddeye ulaşması konu edilmektedir.

Gabinus Yasası – Pompeius – Kilikya (157-163) başlığını taşıyan XXII. Bölüm'de Gabinus'un önerisiyle Pompeius'a verilen yetkilerden sonra Pompeius'un denizdeki güvenliği sağlama stratejisi ve korsanlara karşı üç ay içerisinde nihayete erdirdiği Doğu Seferi konu edilmektedir. *Kıbrıs Adası ve Mısır'ın Fethi* (164-166) başlıklı XXIII. Bölüm zayıflamış durumda bulunan Kıbrıs'ın Cato tarafından Ptolemaios hanedanından alınması ile başlayan ve Caesar'ın Mısır'ı örgütleyip Kleopatra'yı iktidara getirmesi ile tamamlanan Mısır'daki Roma egemenliğinin tesis edilmesi hususunu içermektedir.

General Sextus Pompeius ve Korsanlık – İmparator Augustus (167-185) başlıklı XXIV. Bölüm'de babasının ve ağabeyinin ölümünden sonra İspanya sularında saklanarak korsanlık faaliyetleri yürüten Sextus Pompeius'un Caesar'ın ölümünden sonra *triumvir*lere karşı seferleri ve sonu konu edilmektedir. Sextus'un ölümü ve Octavius'un Actium Zaferi'nden sonra son bulan korsanlıktan sonra Augustus'un Akdeniz politikası da işlenen bir diğer konudur.

Roma İmparatorluğu Döneminde Korsanlık (186-196) adlı XXV. Bölüm'de korsanlığın artık deniz kıyısında hayatta kalmak amacıyla başvurulmuş bir yöntem, savaşın yol açtığı zorunlu belalardan biri ya da tüm mağlupların galibe karşı birleştikleri son çare olma konumundan çıktığı Augustus'tan Valerianus ve Gallienus iktidarına kadar geçen zamana (MS 249-268) değinilmektedir. XXVI. Bölüm, *Korsanlık ve Barbar İstilaları* (197-203) başlığını taşımakta ve III. yüzyıl ortalarından itibaren başlayan ve Roma İmparatoru olan Büyük Constantinus'un iktidarı ele alışına kadar geçen süre içinde meydana gelen barbar

istilaları ve barbarların başvurduğu korsanlık faaliyetlerine ve değinilmektedir. *Antikçağ'da Korsanlık ve Denizcilik Yasaları* (204-211) başlıklı XXVII. Bölüm kapsamında antikçağda Hellenler, Rodos ve Roma'nın korsanlığa karşı oluşturduğu yasalar ve korsanlara karşı takındıkları tavır incelemektedir.

Korsanlık ve Köle Ticareti (212-215) başlıklı XXVIII. Bölüm'de yazar yüksek köle talebi sebebiyle köle talebini karşılamak için yapılan korsanlığın temel amaçlarından biri olan köle ticaretinin nasıl yapıldığına; Delos, Side ve Korinthos gibi köle ticaret merkezlerindeki duruma değinmektedir. *Korsanlık ve Edebiyat – Tiyatro ve Hitabet Okulları* (216-224) başlıklı XXIX. Bölüm'de tiyatro yazarlarının eserlerindeki insan kaçırma sahnelerinin bolca görülmesi; hukuki türde tartışmalara dayalı *contraversiae* denilen tartışma biçimlerinde korsanlık faaliyetlerinin konu edilmesi irdelenmektedir.

Kitap yaklaşık bin yıllık bir dönemdeki korsanlık faaliyetlerini kapsamakla birlikte dönemin siyasi olaylarına da değinmektedir. Bu özelliğiyle kitap, korsanlık faaliyetlerinin ortaya çıkışını, nelere sebep olduğunu ve nasıl son bulduğunu okuyucuya kolaylıkla aktarabilmektedir. Çevirmenin bazı terimlere tam anlamıyla hâkim olamaması nedeniyle çeviride bazı yanlışlıklar olmasına rağmen, eser akıcı bir üsluba sahiptir.